

ทองชุบ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจ ตั้งใจนะ ฟังเทศน์นี่มันเป็นแค่คำเดียว เวลาเทศน์นะ ครูบาอาจารย์ หลวงปู่มันท่านเทศน์ ๔ ชั่วโมง แต่ละกัณฑ์ ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์มาก็ชั่วโมงกว่า ๒ ชั่วโมงแล้วแต่ บางคนเทศน์นิดหน่อย อย่างเช่น ถ้าหลวงปู่เสาร์ท่านจะไม่ค่อยเทศน์ พูดไม่กี่คำ แต่ท่านบอกว่า

“คูสิ ทำให้มันคุ้นมันยังไม่เอาเลย แล้วไปเทศน์ให้มันฟังมันจะเอาหรือ ทำให้มันคุ้นอยู่นี้”

เพราะหลวงปู่เสาร์ท่านทำตัวท่านเอง ครูบาอาจารย์ท่านก็ทำตัวท่านเอง แต่ทำเสร็จแล้วท่านยังจำใจจำใจคอยบอก เหมือนเด็กเขียนหนังสือ จับมือเขียน เวลาครูบาอาจารย์ เห็นไหม นี่ฟังเทศน์

ฉะนั้น เทศน์ทั้งกัณฑ์เราฟังคำเดียว คำไหนก็แล้วแต่ที่มันทำให้เราสะดุ้ง คำนั้นจะมีรสชาติมาก นี่รสของธรรมใจ นี่ฟังธรรม

ถ้าเราฟังธรรมนะ เราฟังธรรม มันสะท้อนหัวใจ เรามีโอกาสนะ ถ้าเราฟังธรรมแล้วมันเลื่อนลอย “เอ...พูดเรื่องอะไร พูดเรื่องชาวบ้าน” เวลาเขาวานะ เวลาพระชอบพูดเรื่องชาวบ้าน แล้วเวลาชาวบ้านชอบพูดเรื่องพระนะ เวลาชาวบ้านเขาบอกว่า “นิพพาน นิพพาน ปล่อยวางสิ” เวลาเขาทำงานกัน เวลามีปัญหาขึ้นมา “ให้ปล่อยวาง ปล่อยวาง”

เขาชอบพูดเรื่องพระนะ แต่พระชอบพูดเรื่องชาวบ้าน

ฉะนั้น เวลาмаวัด เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ เทศน์เรื่องอะไร ถ้าท่านไม่พูดเรื่องชาวบ้าน เขาบอกว่า เรื่องโลกเราไม่ควรพูด เราพูดเรื่องธรรม พูดเรื่องธรรมนะ เพราะธรรมเหนือโลก เราปฏิบัติกันนะ เราเป็นพระ เราจะปฏิบัติกัน เราปฏิบัติกัน เรามีเป้าหมายนะ เรามีความหวังกัน เราบวชมานี้ เราปฏิบัตินี้ เรามีความหมาย

เพราะเราเชื่อว่ามีมรรคมีผล มรรคผลมี ถ้าที่ไหนมีเหตุ ที่นั่นต้องมีผล ที่ไหนมี “มรรค” มรรคที่เราพยายามทำกันอยู่นี้ไง เราพยายามจะหาความจริง ถ้ามีมรรค มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา นี่คือมรรค มรรค ๘ ศีล สมาธิ ปัญญา แล้วผลมันจะเกิดขึ้นมา

ที่ไหนมี “มรรค” ที่นั่นจะมี “ผล”

เราพยายามฝึกฝนกัน เราพยายามรักษากัน เห็นไหม เรายรักษากัน เราพยายามจะปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงของเรา

ฉะนั้น เวลาฟังธรรมนะ สิ่งใดที่มันสะเทือนหัวใจเรา แล้วเราเอาไปใคร่ครวญต่อ เหมือนครูบาอาจารย์ เห็นไหม จากดวงใจดวงหนึ่งมอบให้กับดวงใจอีกดวงใจหนึ่ง จากมือหนึ่งยื่นให้อีกมือหนึ่ง จากดวงใจดวงนั้นแสดงธรรมออกมา แล้วมันสะเทือนหัวใจของเรา เราเอาสิ่งนั้นไปใคร่ครวญสิ เอาสิ่งนั้นไปวินิจฉัยสิ ว่ามันเป็นประโยชน์กับเราหรือไม่เป็นประโยชน์กับเรา เห็นไหม สิ่งที่มันสะเทือนใจเรา ฟังอะไรให้มันสะเทือนใจ สะเทือนใจแล้วเอามาใคร่ครวญ แล้วควรคัดแปลงเรา คัดแปลงเรานะ

โดยธรรมชาติของโลก คนเราถ้าไม่ขาดแคลนนะ เขาจะไม่มีการดิ้นรนของเขา สมัยโบราณของเราไม่มีตลาด สมัยโบราณนะ ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว มันอุดมสมบูรณ์ ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ชาวเขาบนภูเขา เขาทำข้าวไร่ นะ เขาเอาไม้เจาะๆ นะ เขาเอาข้าวไปหยอด ข้าวมันจะออกเป็นรวงมา เขาจะเก็บของเขา เขาจะกินของเขา เขาอยู่สุขสมบูรณ์ของเขา เพราะมันไม่มีตลาด สมัยโบราณเรื่องการซื้อการขาย ตลาดมันจะมีน้อยมาก เพราะการคมนาคมมันไม่มี

ฉะนั้น คนเรานะ จะไม่เดือดร้อน คนเราจะไม่อดคัดขาดแคลน อดคัดขาดแคลนเรื่องกิเลส นะ ไม่ใช่อดคัดขาดแคลนเรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัยเขาอุดมสมบูรณ์ของเขา ปัจจัย

๔ ดำรงชีวิตของเขา เขามีของเขา เขาถึงไม่เดือดไม่ร้อนของเขา เขาไม่มีความเดือดร้อน ไม่มีความขัดข้องหมองใจ

แต่ถ้าพอมันมีตลาดขึ้นมา เห็นไหม พอมันมีตลาดขึ้นมาเราทำการซื้อการขาย พอกำไรการขายมันต้องจับ คูสิ ทรัพยากรใช้กันเพื่อจะผลิตสินค้าให้มีต้นทุนต่ำ ต้นทุนใครต่ำคนนั้นจะขายสินค้าได้มากกว่า นี่มันทำลายทรัพยากรไปหมด แล้วเอาสิ่งที่กำไรมาเป็นสมบัติของตน ทรัพยากรสมบัติสะสมขึ้นมา

ใครมีสถานะ เขาก็มีเครื่องประดับของเขาที่สวยงาม โอกาสเราบริหารจัดการอย่างเขาไม่ได้ โอกาสเราไม่มีเราก็ขาดแคลน เราขาดแคลน เราอยากได้ ความอยากได้อันนั้นมันทำให้หัวใจนี้เดือดร้อน มันบีบบังคับไฟให้หัวใจมันคั่นรน คนเราถ้าไม่ขาดแคลนมันก็ไม่แสวงหา ไม่เดือดร้อน แต่พอขาดแคลน ที่นี้ “ขาดแคลน” ขาดแคลนเรื่องอะไร ถ้าขาดแคลนเรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย มันไม่ใช่ มันขาดแคลนเพราะว่ามันพร่องอยู่ใจ หัวใจมันขาดอยู่

เราจะบอกว่า สิ่งที่เขาเป็น เขาเป็น เขาไม่เดือดร้อน เขาอยู่ของเขาด้วยความสะดวกสบายของเขา สิ่งที่ไม่เป็น ไม่เป็น แต่อยากมีอยากเป็น มันทุกข์

ทองคำนะ ทองคำ ถ้ามันเป็นทองคำ เป็นทองคำ เป็นแร่ธาตุขึ้นมา เขาทำเหมืองมาแล้ว เขาเอามาหลอม หลอมแล้วก็ทำเป็นทองแท่ง ทองแท่งเสร็จแล้วเขาเอาไปทำเป็นเครื่องประดับ เขาไปทำเป็นสร้อย เขาไปทำเป็นแหวน เป็นเพชรนิลจินดาต่างๆ เขาต้องไปทำของเขา การกระทำนั้นเขาต้องหลอม เขาต้องหลอมด้วยไฟ ยิ่งเผา อะไรยิ่งลงไฟ ทองคำมันยิ่งสุกปลั่ง มันยิ่งมีคุณสมบัติของมัน

แต่ถ้าเป็น “ทองชุบ” ทองชุบนะ เขาชุบทอง มันกลัวไฟนะ มันกลัวการตรวจสอบ ถ้ามันทองชุบ มันกลัวการตรวจสอบ ถ้ามันตรวจสอบนะ พอมันโดนความร้อนขึ้นมาทองมันละลาย ทั้งที่ไม่ต้องโดนความร้อน ถ้าเครื่องประดับนั้นได้ใช้ มีการใช้ มีการเสียดสีมันจะลอกของมัน ถ้าทองชุบ

คูตี เราขาดแคลนนะ เพราะมีการขาดแคลน เพราะมีการบีบคั้นของกิเลส เราถึงพยายามแสวงหา เราแสวงหาของเราไม่ได้ เราทำของเราไม่ได้ เรามีแต่แร่ธาตุที่ไม่เป็นประโยชน์ แล้วเราไปชุบทอง เห็นไหม ชุบทองขึ้นมามันก็ป็นทองชุบ มันไม่ใช่ทองจริง

แต่ถ้าเป็นทองจริงนะ ครูบาอาจารย์ของเราเป็นทองจริง ท่านเป็นทองจริงขึ้นมา ท่านแสดงท่านเทศนาว่าการ ท่านจะสอนลูกศิษย์ ท่านเอาตัวท่านเป็นประกัน เอาตัวท่านเป็นแบบอย่าง

เราอยู่กับหลวงตามานะ หลวงตาบอกเลย หมู่คณะนะ เวลาหมู่คณะ เวลาท่านสั่งสอน เพราะพอพระมากขึ้นมันเป็นภาระ คูตี สอนทุกวันๆ คูตี ถ้าใครมีอาชีพเป็นอาจารย์เป็นครู เวลาเด็กเข้ามาใหม่มันต้องฝึกหัด กว่าเด็กมันจะเรียนจบของมัน ต้องฝึกหัดของมัน

นี่เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ ถ้าพอฝึกฝนขึ้นมา คนเข้ามาใหม่ คนต่างๆ เห็นไหม ดูเราบวชใหม่ พระบวชใหม่ พระบวชใหม่ที่ทนได้ยากคือทนคำสั่งสอน พระบวชใหม่เขาเรียกนิสสัยฆราวาสอยู่ตามสะดวกตามสบายของตัว แต่พอบวชเข้ามาแล้วมันมีธรรมวินัยบีบบังคับ ธรรมวินัยเป็นรั้วรอบขอบชิด พอรั้วรอบขอบชิดขึ้นมา พอเข้ามาแล้วในหมู่สงฆ์ สงฆ์เขาจะดูแลกัน พอสงฆ์ดูแลกัน นุ่นก็ผิด นี่ก็ผิด อัดขัดขัดข้องไปหมด นี่โทษของพระบวชใหม่คือการทนคำสอนได้ยาก คือการดูแลได้ยาก นี่พูดถึงพระบวชใหม่

แล้วถ้าบวชเก่าละ บวชเก่านี้ถ้ามันรู้ แต่ยังควบคุมตัวเองไม่ได้ ถ้าควบคุมตัวเองได้นะ มันพยายามฝึกฝนของตัวเองขึ้นมา ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ หลวงตาท่านบอกว่า ให้สอนกัน ให้บอกกัน เวลาถ้าให้สอนกัน ให้บอกกัน คือว่า คนที่ผ่านมาแล้ว คนที่ได้ฝึกฝนมาแล้ว คนที่เข้าใจแล้ว ให้คอยบอกผู้ที่เข้ามาใหม่ว่า สิ่งนั้นทำไม่ได้ สิ่งนี้ทำไม่ได้ สิ่งนั้นไม่ควรทำ

แต่เวลาบอกกัน คนเรากล้ามันเป็นสุภาพบุรุษ มันเป็นคนที่ไม่เห็นประโยชน์ ใครบอกว่าเราผิด คนนั้น อืม เขาบอกประโยชน์เรา เขาชี้ถึงความบกพร่องของเรา เขาบอกถึงจุดบอดของเรา เขาบอกถึงจุดบอดเรา คนนั้นเป็นคนดี แต่ถ้าคนมันหยาบมันซ่านะ ใครบอกเรานี้โกรธเขาไปหมดเลย

หลวงตาก็บอกว่า เวลาสอนให้สอนกัน แต่เวลาอยู่ด้วยกันแล้วนะ...นี่ทองแท้ ทองคำแท้ๆ ท่านบอกว่า หมู่คณะนะ เวลาสอนให้สอนกัน แต่ถ้าจะดูความถูกความผิดกัน อย่าดูกัน อย่าดูกัน เพราะคนเรา ถ้าปฏิบัติ คนยังมีกิเลสอยู่มันก็มีความผิดพลาดเป็นธรรมดา ท่านบอกว่าให้ดูตัวท่าน

เป็นหลัก เวลาเทศนาว่าการบนศาลาท่านพุดประจำ “ให้ดูท่านเป็นหลัก ให้ดูท่านเป็นหลัก” เพราะถ้าเราดูกันเอง เราจะเห็นแต่ข้อบกพร่อง เราจะไม่เห็นความเป็นจริงใจ แต่ถ้าไปดูท่าน ท่านทำอย่างไรเป็นตัวความเป็นจริงใจ นี่ทองแท้

“ทองแท้” พร้อมพิสูจน์ พร้อมตรวจสอบ พร้อมทุกๆ อย่างให้มีการพิสูจน์ตรวจสอบ เพราะเป็นทองแท้

แต่ถ้าเป็นทองชุบ ๑. คำว่า “เป็นทองชุบ” เพราะอะไร

เพราะเราไม่มีความเป็นจริงของเรา เราไม่มีความเป็นจริงของเราเลย แต่เราอยากเป็นทองเหมือนกัน เราก็แร่ธาตุตะกั่ว เอาเหล็กต่างๆ ถ้าดีที่สุดก็เงิน นาก เงินนี้เอาไปหล่อ เอาไปชุบทองขึ้นมา พอชุบทองขึ้นมา เห็นไหม มันกลัวไฟนะ มันกลัวไฟ มันกลัวการตรวจสอบ เพราะว่าทองมันจะลอก กลัวการตรวจสอบ

แล้วถ้ากลัวการตรวจสอบ แล้วบอกเขาว่าเป็นทองทำไม “ทองชุบ” เอามาใช้ทำไม?

เอามาใช้เพราะว่ามันขาดแคลนไง

คูลี คนเราถ้าไม่อัธยาศัยขาดแคลน แล้วเราจะไม่แสวงหาสิ่งนั้น คนเรานะ อยู่ทางโลกเขา ถ้าคนจิตใจเขาไม่เห็นถึงความสำคัญทางนี้ละ เขาพอใจของเขา นี่เศรษฐกิจพอเพียง เขาพอเพียงในหัวใจของเขา เขาอยู่ของเขาด้วยความร่มเย็นเป็นสุข

แต่คนที่มีความทุกข์เพราะมันจะตะกายดาว คนเรานะถ้ามันเห่อเหิมทะเยอทะยาน ความเห่อเหิมทะเยอทะยาน จะแสวงหาสิ่งที่ตนเองเป็นไปไม่ได้ ถ้ามันเป็นไปไม่ได้แล้วทำอย่างไร? ก็ใช้ทองชุบไป พยายามจะซ่อนเร้น พยายามจะทำ แต่ไม่กล้าแสดงออกกับสังคม นี่ทองชุบ

“ทองชุบ” ที่มันนั้นก็ผิดแล้ว แต่ถ้าเป็น “ทองคำแท้ๆ” เขามาโดยแร่ทอง แร่ธาตุสายทอง เขาทำเหมืองของเขา สมัยโบราณนะ ที่ไหนมีแหล่งทอง มันจะอยู่ตามพื้นดินเลย เวลาน้ำพัดไป น้ำมันชะหน้าดินไป ทองคำจะลอยขึ้นมาละ เก็บเอาได้เลย ถ้าที่ไหนแหล่งแร่ทองคำ นี่มันมีของมัน ธรรมชาติของมันเป็นแบบนี้ เขาเป็นความจริงของเขา นั่นเป็นทอง

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเราละ “ถ้าเป็นธรรม” ถ้าเป็นธรรมมันต้องมีที่มาที่ไปไง มีที่มาที่ไป มีตั้งแต่ความเห็นโทษ ความเห็นโทษของความใช้ชีวิตของโลก เราเกิดมาชีวิตนี้มีคุณค่ามาก ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ชีวิตนี้อริยทรัพย์ การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ ศรัทธาของมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ เพราะมีศรัทธาความเชื่อถึงได้มาศึกษาธรรม พอมีศรัทธามีความเชื่อ มาศึกษาธรรม มาปฏิบัติธรรม ชีวิตนี้มีค่ามาก ถึงได้เป็นอริยทรัพย์

แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา สิ่งที่เป็นอริยทรัพย์แล้ว เราจะอย่างไรขึ้นมาให้มันเป็นความจริงขึ้นมา นี่ถ้าเป็นทองแท่ง ทองแท่งเพราะเราเห็นโทษของการใช้ชีวิตของโลก เราถึงมาบวชเป็นพระเป็นเจ้ากันเพื่อจะมาประพฤติปฏิบัติ เพราะทางของภิกษุ ทางของสมณะเป็นทางที่กว้างขวาง ทางของโลกเขามีศรัทธามีความเชื่อขึ้นมา แต่ก็ต้องมีหน้าที่การงาน หาปัจจัยเครื่องอาศัย เพราะชีวิตนี้มันต้องการอาหาร ปัจจัย ๔ เครื่องดำรงชีวิต ชีวิตนี้จะอยู่ได้เพราะปัจจัย ๔ เครื่องดำรงชีวิต มันดำรงชีวิตนี้ได้อยู่ได้

ที่นี้ชีวิตนี้อยู่ได้ เราต้องหาปัจจัยเครื่องดำรงชีวิต แต่เพราะเราเห็นโทษในวัฏสงสาร เราถึงมาบวชเป็นพระ พอบวชเป็นพระขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ “ภิกษุ ให้เลี้ยงชีพด้วยปถิแข็ง” เข้าขึ้นมาเราบิณฑบาตเป็นวัตร มันเป็นอริยประเพณี ประเพณีของพระอริยเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เสวยวิมุตติสุข แล้วเวลาจะออกบิณฑบาต เทวดาถวายบาตร ๔ ใบ เนรมิตให้บาตรเหลือใบเดียว แล้วพิจารณาอยู่ว่าประเพณีของพระพุทธเจ้าท่านทำอย่างไร นี่ออกบิณฑบาตเป็นวัตร แล้ววางธรรมวินัยไว้

เราเห็นโทษในวัฏสงสาร โลกเขาต้องหาปัจจัยเครื่องอาศัยของเขา ปัจจัย ๔ การดำรงชีวิต เราบวชมาเป็นพระ เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เราอยากจะประพฤติปฏิบัติ เราอยากจะพ้นจากทุกข์ เราจะเลี้ยงชีพด้วยปถิแข็ง ความเลี้ยงชีพ เราเลี้ยงชีพด้วยธรรมวินัยไง นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เราบวชเป็นพระเป็นเจ้ากันนี่ เราบวชเป็นพระ เราเป็นศากยบุตรพุทธชินโรส เราได้เข้ามาอาศัยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ดำรงชีวิต การดำรงชีวิตเราบิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปถิแข็ง เลี้ยงชีพไว้ เลี้ยงชีพขอบขึ้นมาเพื่อประพฤติปฏิบัติขึ้นมาละ นี่ทองแท่ง

แหล่งทองแท้มันอยู่ที่ไหน แหล่งทองแท้มันจะเกิดขึ้นมาได้ เกิดขึ้นมาจากความเป็นจริงของเรานี้ไง ถ้าเป็นความจริงของเรา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาถ้าเป็นความจริง เห็นไหม เวลาเราทุกข์เรายากขึ้นมา ปฏิบัติขึ้นมาสัปหงกโง่งว่

พระโมคคัลลานะเป็นพระโศดาบัน พระสารีบุตรไปฟังธรรมพระอัสสชิ เป็นพระโศดาบัน พระสารีบุตร “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” ไปบอกพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะก็เป็นพระโศดาบันขึ้นมา สาวก ๕๐๐ เป็นพระโศดาบันขึ้นมา มาบวช เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลามาสอนพระโมคคัลลานะ...เป็นพระโศดาบัน นั่งสัปหงกโง่งว่ พระโศดาบันนะ นั่งสัปหงกโง่งว่ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปด้วยฤทธิ์ไ้

“เธอจงแหงนมองคูฟ้า เธอจงเอน้ำดูบนหน้า เธอจงตรึกในธรรม แล้วถ่างวงนอนนักก็นอนซะ นอนแล้วตื่นขึ้นมาค่อยภาวนาต่อ”

พระโมคคัลลานะยังประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะต้องชวนชวาย ต้องมีการกระทำ

เราบวชมาแล้วเราจะเป็นทองแท้ คำว่า “เป็นทองแท้” เห็นไหม เรามีที่ไปที่ไปไ้

พระโมคคัลลานะเป็นพระโศดาบันเพราะเหตุใด? ได้ฟังเทศน์จากพระสารีบุตร

พระสารีบุตรได้ฟังมาจากใคร? พระสารีบุตรได้ฟังมาจากพระอัสสชิ

พระอัสสชิได้ฟังเทศน์มาจากใคร? พระอัสสชิได้ฟังเทศน์มาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ได้ฟังเทศน์มา แล้วเวลาสอนมานี้พระอัสสชิรู้ไ้ได้อย่างไร? พระอัสสชิฟังพระพุทธเจ้าสอนตั้งแต่ธัมมจักขุ มา พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพระโศดาบันองค์แรก แล้วเทศน์มา พระอัสสชิ ปัญจวัคคีย์เป็นพระโศดาบัน ถึงที่สุดแล้วเทศน์อนัตตลักขณสูตร เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเพราะเป็นความจริง นี่ทองจริง

ทองคำมันต้องมีที่ไปที่ไป มันต้องมีแหล่งแร่ มันต้องมีที่เก็บ มันต้องมีมาไ้ก็ต้องบอกไ้สิว่าอะไรเป็นทอง ทองอย่างไร แล้วเวลามันไปเจอไฟ เจอการหลอมให้เป็นวัสดุใช้สอยต่างๆ มัน

เป็นได้หมด มันทำได้หมด แล้วมันรู้จริงได้ มันเป็นจริงได้ มันมีคุณสมบัติจริงๆ แล้วเป็นได้จริง เป็นได้จริงเพราะมีการกระทำ

เราจะทำของเราขึ้นมาตามความเป็นจริงของเราขึ้นมา เราต้องทำจริงของเราขึ้นมาให้มัน เป็นทองคำจริงๆ ถ้าทองคำจริงๆ เห็นไหม เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เราถึงได้มาประพฤติปฏิบัติกัน

นี่โลกเขาเป็นกันอย่างนั้น ถ้าเรามีสติปัญญาเนะ ถ้าเรามีสติปัญญาทันเราจะรู้ว่าโลกเป็น อย่างนั้น “ธรรม” ธรรมยังไม่เกิดขึ้นมากับเรา ธรรมที่เราศึกษามานี้เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นธรรมสาธารณะ มันยังไม่เป็นธรรมส่วนบุคคล ไม่เป็นความจริงของเรา สติ ต้องเป็นสติจริงๆ ขึ้นมา สมาธิเป็นสมาธิจริงขึ้นมา ปัญญาต้องเป็นปัญญาจริงขึ้นมา แล้วถ้ามรรค สามัคคีขึ้นมา คุณิ เวลาพระโมคคัลลานะเป็นพระโสดาบันเป็นเพราะอะไร? ฟังเทศน์พระสารีบุตร ฟังเทศน์ แต่เพราะจิตใจมันแสวงหากันใช่ไหม

พระโมคคัลลานะกับพระสารีบุตร เวลาไปอยู่กับสัตถุชัย ไปศึกษากับสัตถุชัย ศึกษาทุกอย่าง เลย “นั่นก็ไม่ใช่”

“ในไม่ใช่มันคืออะไร?”

“ในไม่ใช่มันก็คือไม่ใช่”

“แล้วไม่ใช่มันคืออะไร?”

“ในไม่ใช่ก็คือไม่ใช่”

ศึกษากับสัตถุชัยอยู่จนสัตถุชัยหมดได้หมดพุงนะ แล้วพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ รู้ถึง ภูมิของอาจารย์ของตัว นี่ทองชุบ ทองเก้ พอทองเก้ สัตถุญาณัน ๒ คน สัตถุญาณันนะ “ถ้าเราอยู่ กับสัตถุชัย ไม่ใช่ความจริงแล้วละ” ที่ไหนมีการละเล่นฟ้อนรำนี้ไปหมด สนุกครึกครื้นไปกับเขา จนถึงอิมเต็มนะ มีความเศร้าใจ มีมหรสพสมโภชไปดูแล้วมันไม่สนุกเลย แล้วก็ตกลงกันว่า “อย่าง นั้นเราจะหาออกบวชกัน หาความจริงกัน”

พอหาความจริงขึ้นมาก็ยังไปหาสัตถุชัยก่อน นี่ทองชุบ ทองชุบนะ

พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรสมัยนั้น อุปติสสะยังเป็นมานพอยู่ เขายังมีวุฒิภาวะรู้ได้ว่าเป็นทองชุบ เพราะมันไม่มีที่มาที่ไป เขายังรู้ได้ว่าเป็นทองชุบ ไม่ใช่ทองจริง นี่พอไม่ใช่ทองจริง “อย่างนั้นสัญญากัน ถ้าใครเจอของจริงต้องบอกกันนะ ต้องบอกกัน” สัญญากันไว้

พระสารีบุตรไปเห็นพระอัสสชิเง นี่การเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวของพระอัสสชิบิณฑบาตอยู่ มันสำรวมระวังไปหมด มันรู้ นี่คนมีปัญญามองได้ รู้ได้ ตามพระอัสสชิไป จนพระอัสสชิฉันเสร็จแล้ว เข้าไปกราบขอฟังธรรม นี่ด้วยความที่พระอัสสชิเป็นพระอรหันต์

“เราเป็นผู้บวชใหม่” พระอรหันต์นะ “เราเป็นผู้บวชใหม่”

แต่ไอ้ทองชุบนั่นนะ ไม่ต้องถามมัน มันจะโฆษณา มันจะประชาสัมพันธ์ มันจะหลอกลวง มันจะจี๋หลังเสือ มันทองชุบนะ ทั้งๆ ที่ไม่กล้าเจอไฟนะ ไม่กล้าเจอการตรวจสอบ ไม่กล้าเจออะไรทั้งสิ้น เพราะไปเจอคนที่ไม่มีปัญญาไง

แต่เวลาพระสารีบุตรนี้เขามีปัญญา เขาเห็นพระอัสสชิเดินบิณฑบาต เขายังรู้ได้เลยว่าในจิตใจนั้นจริงหรือไม่จริง ในจิตใจนั้นมีเล่ห์กลหรือไม่มีเล่ห์กล แต่ถ้าคนไม่มีปัญญา พอไปเห็นทองจริงเข้านะ “อืม ไม่ใช่” พอเห็นทองชุบ ชอบนะ เพราะทองชุบมันยกกันกันเง ทองชุบมันยกกันกัน มันเย็นยอสรเสรีญกัน แต่ถ้าเป็นทองจริงเขาไม่สนใจ เขาไม่สนใจ

พระอัสสชิบิณฑบาตโดยประเพณีของพระอริยเจ้า พระสารีบุตรตามไปๆ จะไปฟัง

“บวชมาจากไหน ใครเป็นอาจารย์?”

“โอย บวชใหม่ ไม่รู้เรื่องเลย”

เพราะพระสารีบุตรเป็นผู้ที่มีปัญญามาก ทีนี้ผู้ที่มีปัญญามากนะ “ไม่ต้องพูดมากก็ได้ ให้พูดมาเถอะ รู้มากหรือรู้น้อยก็พูดมา แต่เรื่องทำความเข้าใจเป็นหน้าที่ของผมเอง หน้าที่ของผู้ฟังจะวินิจฉัยวิเคราะห์เอง ให้ผู้พูดพูดไปเถอะ ผู้ที่ฟังจะวินิจฉัยเอง”

เห็นไหม คุณติ พระอัสสชิ “เราเป็นผู้บวชใหม่” นี่พระอรหันต์พูด เห็นไหม

แต่ผู้ที่เป็นลูกศิษย์ ผู้ที่จะฟัง ผู้ที่มีปัญญา ก็พูดตอบว่า “มันเป็นหน้าที่ของผู้ฟัง ผู้ฟังจะวินิจฉัยเองว่าดีหรือไม่ดี ขอให้พูดเถิด”

ขอให้พระอัสสชิแสดงธรรมไป พระอัสสชิถึงแสดงธรรม “เอ ชมฺมา...” ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ธรรมทั้งหลาย ทุกอย่างที่เกิดขึ้นมาแต่เหตุทั้งนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ดับไปที่เหตุ นั้น สอนให้ไปดับที่เหตุ นั้น

ไม่ใช่สอนให้ไปตะกายดาวเอาธรรมนั้น ไม่มี

สอนให้ไปหาที่เหตุ นั้น “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” เหตุมันเกิดจากอะไร?

พระสารีบุตรได้ไปอยู่กับทองชุบมาก่อน ไปอยู่กับสัจจชัยมาก่อน “นั่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่” อู๊ย ธรรมะนี้ไหลเป็นน้ำเลย อู๊ย ไหลมาแตกฉานไปหมดเลย แต่ฟังแล้วมันไม่ได้เรื่อง แต่เวลาไปฟังพระอัสสชิพูด “หน้าที่ของการใช้ปัญญาเป็นหน้าที่ของกระผมเอง แสดงมาเถาะ”

พอแสดงมานะ พระสารีบุตร “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” มันมีเหตุมีผล

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” ความทุกข์ ความสุข ความเศร้าหมอง ความผ่องใส ความต่างๆ ในหัวใจเรานั้นมันมีที่มาสิ มันต้องมีเหตุมีผลของมันสิ มันเกิดมาลอยฟ้ามาหรือ มันลอยลมมาจากไหน? มันไม่ลอยลมมาหรือ ทั้งๆ ที่เป็นความรู้สึกนึกคิดที่เกิดจากใจ แต่มันไม่ลอยลมมาหรือ มันมีเวรมีกรรม

คนเรานี้เกิด กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดแตกต่างกัน “กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดแตกต่างกัน” ความรู้สึกนึกคิดของเรา กรรมมันจำแนกมาให้เราเป็นอย่างนี้ แล้วมีที่มาที่ไปของมันสิ นี่เวลามันย้อนกลับไปในหัวใจ ย้อนกลับไปชำระของมัน พอฟังธรรมมันกระเทือนในหัวใจเป็นพระโสคาบัน

เอาคำพูดนี้...เพราะตัวเองได้พิสูจน์แล้ว นี่ทองคำแท้ ได้เจอตะบะธรรม ได้การใคร่ครวญจากพระสารีบุตร พระสารีบุตรได้ใคร่ครวญธรรมะอันนี้ แล้วเอาธรรมะอันนี้ไปพูดต่อ เพราะได้พิสูจน์แล้ว ได้พิสูจน์ได้ตรวจสอบแล้วก็ไปพูดให้พระโมคคัลลานะฟัง พระโมคคัลลานะใช้ปัญญาตรวจสอบขึ้นมาเป็นพระโสคาบันหมดเลย

เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังเทศนาว่า การตรวจสอบ ได้มีการพิจารณาต่อเนื่องกันไป นี่ทองคำแท้ เขามีการตรวจสอบ เขามีที่ไปที่ไป มันไม่เลื่อนลอยหรอก

“ทองชุบ” ทองชุบนี้ไม่ต้องทำอะไรนะ ทองชุบนี้ตัวเองไม่ต้องทำอะไร เพราะตัวเอง ทองชุบ มันชุบมาเพราะข้างในเป็นตะกั่ว ข้างในเป็นแร่ธาตุที่มีโทษ สารตะกั่วนี้เป็นโลหะหนัก เข้าไปในสายเลือด เข้าไปในต่างๆ มันเป็นพิษเป็นภัยไปหมดเลย แต่เพราะเราเป็นคนขาดแคลน เราเป็นคนอยากมั่งอยากมี อยากจะมีเสมอเขา เราก็อุตส่าห์ไปชุบทองไว้ แล้วมาแขวนคอไว้ไง เอา มาแขวนคอไว้เอามาเป็นเครื่องประดับไว้ แต่ก็ไม่ได้ตรวจสอบ ขนาดเอามาใช้มาสอย มันเสียคดี แล้วมันก็ยังจะหลุดจะลอกได้ เห็นไหม ที่ไปที่ไปมันไม่มีเหตุมีผล

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าจะมีธรรมต้องดับเหตุนั้น

แล้วนี่มันจะดับอย่างไรล่ะ ในเมื่อเริ่มต้นขึ้นมามันก็ไม่ใช้ความจริงอยู่แล้ว มันชุบมาด้วย กิเลสตัณหาความทะยานอยาก เพราะกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เพราะนี่มันก็เรื้อรัง ความ เรื้อรังของมัน การแสดงออก แสดงออกไม่ได้ นี่การแสดงออกไม่ได้ เห็นไหม คุณสิ ในสังคมเรา เวลาเขาคบหากัน ทองที่เขาพกนี้ทองชุบทั้งนั้นนะ เส้นใหญ่มาก แต่เขาต้องมีทีมงานของเขาจะ พอตกทองเสร็จ มาเก็บได้ เขาจะมีคนที่ ๑ มา คนที่ ๒ มา คนที่ ๓ มา

“เออ ควรจะแลกนะ ควรจะเป็นอย่างนั้นนะ”

ไอ้เราก็เชื่อเขาทุกที แต่เวลาตัวขึ้นมาก็เสียใจนะ

นี่ก็เหมือนกัน แต่ทองแท้ๆ เขาไม่มีการประชาสัมพันธ์ ไม่มีคนที่ ๑ มาบอกว่าควรจะเป็น อย่างนั้น ควรจะเป็นอย่างนี้ ไม่ต้องมีบริษัทบริวารคอยประชาสัมพันธ์ให้ นี่ถ้าทองชุบจะเป็นแบบ นั้น

ทองชุบไม่เป็นความจริง ที่ไปที่ไปก็ไม่เป็นความจริง แล้วไม่เป็นประโยชน์กับใคร ไม่เป็น ประโยชน์กับแม้แต่ความเป็นจริงของทองชุบนั่น เพราะทองชุบ ตัวเองก็ไม่เป็นประโยชน์ เพราะ ตัวเองไม่ใช่ทอง แล้วประกาศว่าทอง

ฉะนั้น พอประกาศว่าทอง มันก็เป็นการทุจริตอยู่แล้ว เพราะสังคมนี้หลอกลวงสังคม การหลอกลวงสังคมมันเป็นอกุศล แต่ถ้าเป็นทองจริง ตัวเขาเป็นกุศลอยู่แล้ว กุศลเป็นความจริงด้วย ถ้าความจริงเทศน์ว่าการ ครูบาอาจารย์เทศน์ว่าการเพื่อประโยชน์ กุศลคือความจริง ความจริงทุกคนต้องการความร่มเย็นเป็นสุข ทุกคนต้องการความสงบระงับ ทุกคนต้องการธรรมะ ทุกคนต้องการธรรมโอสธ ต้องการ ความต้องการ แต่เพราะว่าความอ่อนค้อยของปัญญาของเขา เขาถึงเข้าถึงสิ่งนั้นไม่ได้

แต่การแสดงธรรมนั้นแสดงธรรมเพื่อรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ เพื่อโลกใจ

แต่ถ้าทองชุบ ตัวเองก็เป็นอกุศลอยู่แล้ว เพราะตัวเองแสดงออกไม่ได้ เพราะแสดงออกมันก็สารตะกั่วทั้งนั้น โลหะหนัก ทำลายตัวเองก่อน เพราะอะไร เพราะถ้าเป็นอกุศล ถ้าเป็นการฉ้อโกง คูลิ การฉ้อโกง ถ้าเป็นหลอกลวงประชาชน การว่าหลอกลวงประชาชนนะ ถ้าตั้งแต่ ๕ คน หรือ ๑๐ คนขึ้นไปจะเข้ากฎหมายการหลอกลวงประชาชน แต่ถ้าเป็นบุคคล ๒ คน ๓ คนขึ้นไป เขาว่ามันเป็นการฉ้อโกง หลอกลวงประชาชนมันหนักหน่วงกว่า นี่ก็เหมือนกัน มันไม่กล้าแสดงออก แสดงออกไม่ได้ เพราะกฎหมายมันก็ผิดอยู่แล้ว ทุกอย่างก็ผิดอยู่แล้ว แต่ทำไมทำอะไร ทำไม่ทำ?

เราจะบอกว่า เวลาคนเขาขาดแคลนนะ พอเขาขาดแคลน เขาถึงได้มีความกดดัน เขาถึงได้มีการแสวงหา แต่ถ้าคนนะ คนเขาอยู่ปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ สมัยโบราณเขาไม่ขาดแคลนของเขา พอไม่ขาดแคลนเขาหาอยู่หากินของเขาได้ แต่เพราะการตลาดขึ้นมา เพราะมีการตลาดถึงต้องมีการแสวงหากันขึ้นมา ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเพราะมีความขาดแคลน เพราะมันไม่เป็นความจริง แต่ถ้าเป็นความจริงนะ ถ้าเป็นทองจริงมันไม่ขาดแคลน มันอึดเต็มของมันใจ สิ่งที่เป็นทองแท้เขาไม่หวั่นไหว เขาไม่ต้องการสิ่งใดทั้งสิ้น

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ ประราธนามาเป็นพระโพธิสัตว์ จะมารู้สัตว์ขันธ์สัตว์ แต่เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา “จะสอนได้อย่างไรหนอ จะสอนได้อย่างไรหนอ” นี่เพราะอะไร เพราะมันลึกลับซับซ้อนนัก แต่ในเมื่อคนที่สร้างบุญญาธิการมามันมี หวังคนนั้นใจ ถ้าหวังคนนั้นเห็นไหม คูลิ เวลาไปเอาองคฺลิมาลมันเฉียดฉิวๆ คนๆ นั้นจะเกือบหมดโอกาส คนนั้นจะหมดโอกาส องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทรมานเอา ไปทรมานนี้รู้สัตว์ขันธ์สัตว์

แต่มันเป็นเฉพาะบุคคลๆ เพราะเขามีปัญญาของเขาพอสมควร เขามีหลักมีเกณฑ์ เขาอำนาจาสนาของเขา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปเทศน์ว่าการเอาเถิดฉิบๆ คนที่เกือบจะอดๆ เกือบจะหมดโอกาส เพราะว่าถ้าทำปีตุ่มต มาตุ่มต นี่มันหมดโอกาสเลย มันปิดกันมรรคผล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเทศน์ว่าการรื้อสัตว์ขนสัตว์ แม้แต่รื้อสัตว์ขนสัตว์นะ ก็ยังต้องไปเอาตัวบุคคลเป็นตัวบุคคลไป นี่พูดถึงว่ารื้อสัตว์ขนสัตว์ การกระทำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันลึกกลับซับซ้อน มันละเอียดอ่อนมาก

แต่ถ้าเพราะมันอึดเต็ม มันถึงทำเพื่อประโยชน์กับสังคม เพื่อประโยชน์กับวิญญู ไม่ใช่ประโยชน์ตนเอง ผู้ที่เป็นทองจริงนะ เขาไม่มีสิ่งใดบกพร่องในหัวใจ ถ้าไม่มีสิ่งบกพร่องในหัวใจ เขาไม่มีความจำเป็นจะต้องแสวงหาสิ่งใดอีกแล้ว เพราะการแสวงหาสิ่งต่างๆ มันเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ

โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ...มีลาภก็เสื่อมลาภ มียศก็เสื่อมยศ มีกับขาดแคลนมันเป็นของคู่กัน มันเป็นธรรมชาติเก่าแก่ของมันอยู่แล้ว ไม่มีใครแสวงหาหรอก ถ้าเป็นความจริงนะ เขาไม่แสวงหา สิ่งนั้นไม่มีความจำเป็นอะไรทั้งสิ้น แต่ถ้าเป็นทองชุบมันแสวงหา เพราะตัวมันเองมันไม่ใช่ความจริง พอตัวเองมันไม่ใช่ความจริงมันจะอย่างไรเพื่อให้เป็นความจริงในตัวมันเองละ มันจะอย่างไรเพื่อให้เป็นความจริงกับตัวมันเอง?

มันก็อาศัยการประชาสัมพันธ์ อาศัยการตลาด อาศัยต่างๆ ปกป้องไว้ไง แต่ตัวเองไม่มีความจริง

“กุศล-อกุศล” ถ้าเป็นกุศลแล้วมันไม่กลัวสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น มันมีประโยชน์ของมันตลอดเลย

แต่ถ้าเป็นอกุศล มันไม่เป็นประโยชน์กับตัวเอง ไม่เป็นประโยชน์กับใครทั้งสิ้นเลย

แต่โลกนี้ เห็นไหม เหรียญมี ๒ ด้าน โลกนี้มีอยู่อย่างนี้ เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดนะ โลกนี้คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก มันเป็นเรื่องจริงนะว่าคนโง่มากกว่าคนฉลาด โดยตามความเป็นจริง ดูเจตีย์ ฐานเจตีย์กับยอดเจตีย์แตกต่างกันทุกที ฐานเจตีย์จะกว้างมาก ยอดเจตีย์จะแหลม มันจะมีปริมาณน้อยมาก

นี่ก็เหมือนกัน สังคม มนุษย์เหมือนกัน เราเป็นพระนะ เป็นพระเหมือนกัน แต่คนที่มิเชาวน์ ปัญญา มีมากหรือน้อยเราสังเกตได้ ถ้าเรามีเชาวน์ปัญญา เห็นไหม ทุกคนแสวงหานั้น ทุกคนมี เป้าหมายอยากจะพ้นจากทุกข์ทั้งนั้นเลย แต่ดูการกระทำสิ ดูการกระทำ ถ้ามันจะเป็นพ้นทุกข์ได้ “มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร” ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะ นี่ไง เพราะมันเกิดจากการกระทำ

ดูทองคำนะ เราเป็นแหล่งแร่ เรายังต้องมาหลอม ต้องมาแยก มาคัดแยกว่าแร่ธาตุมันอยู่ในเหมือง มันไม่สะอาดบริสุทธิ์นะ เราต้องขุดมา ต้องร่อนมา แล้วต้องมาหลอม เห็นไหม กว่ามันจะหลอมเป็นทองคำบริสุทธิ์ มันต้องผ่านกระบวนการมาขนาดไหน นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราจะทำ เราประพฤติปฏิบัติ เรามีเป้าหมายของเรา เราจะทำความจริงของเรา

“มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร” ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะของเรา เราก็จะมาหลอมหัวใจเรา หัวใจเรานี้เรามาแก้ไข มีการกระทำ ทำให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าความจริงขึ้นมาเราจะเข้าใจได้ ศีล สมาธิ ปัญญา มรรค ผล มันจะเป็นอย่างไร มันทำอย่างไร ถ้ามันทำได้แล้วนะ งามจากลำหยา

แม้แต่กับเรา ถ้าศีลบริสุทธิ์นะ ศีลสะอาดบริสุทธิ์ เราจะเข้าสังคมใดเราเข้าด้วยความงามจากลำหยา มาก เพราะว่าอะไร เพราะว่ามันไม่มีแปล แต่ศีลของเรามันไม่บริสุทธิ์ เราไม่รู้ของเราก่อน ความลับไม่มีในโลก เราได้อยู่ เราได้อยู่ แล้วถ้าใครพูดเฉียดๆ เข้ามามันก็สะดุ้งแล้วนะ ไม่ต้องพูดตรงๆ หรอก แค่นี้เฉียดๆ มันก็สะดุ้งแล้ว แล้วถ้าพูดเข้ามาตรงๆ มันจะสะดุ้งขนาดไหน นี่ว่าศีลนะ พูดถึงศีล ความผิดปกติ ความผิดปกติของจิต

ถ้าจิตมันมีความปกติของมัน มันไม่ผิดปกติ มันไม่มีอกุศล เห็นไหม “ศีล อธิศีล”

“ศีล” ศีล ๒๒๗ ศีล ๒๑,๐๐๐ แต่เวลาเรารักษาใจของเราแล้วเราไม่ต้องตกใจเรื่องศีลเลย ถ้าจิตใจของเราสะอาดบริสุทธิ์ จิตใจของเราไม่ก้าวล่วงนะ เราไม่ผิดปกติ ใครจะพูดอย่างไร เฉียดขนาดไหน แทะขนาดไหนให้ทะเข้ามา เฉียดเข้ามา ทิ่มเข้ามาเลย มันไม่โดน ก็มันไม่มี เราไม่ได้ทำผิด

แล้วถ้าทำผิด เขาบอกว่าถ้าผิดศีล เราผิด มีความผิดอย่างไร อ้าว ก็ว่ามาไปตามนั้น ถ้า วินิจฉัยกันว่าผิด ผิดเขาจะปลงอาบัติ ถ้าผิดนะ เพราะผิด ศีล ผิดเพราะความไม่รู้ ผิดเพราะลัทธิ สงสัย ผิดเพราะเราทำผิด เห็นไหม ถ้าเราไม่รู้ เราไม่รู้ แต่ถ้าเราผิด ผิดก็พูดมาสิ พูดมา วินิจฉัยมา สอบสวนมา แล้วถ้าผิดจริง ถ้าผิดจริง แต่ถ้ามันไม่ผิด ไม่ผิดก็ว่ามันไม่ผิด แต่ถ้าผิดจริง เพราะคำว่า “ไม่รู้” มันไม่มีอยู่แล้ว เพียงแต่ถ้ามีคนเขาเห็นแล้วเขาว่าอย่างนั้นผิด แล้ววินิจฉัยกันมา นี่พูด ถึงศีลนะ

“ศีล สมาธิ”

ถ้ามันมีสมาธิละ ถ้าจิตมันสงบระงับขึ้นมามันพิสูจน์กันได้ ถ้าศีลมันสะอาดบริสุทธิ์มัน เข้าสมาธิได้ ถ้าเรามีความลังเลสงสัย เราเข้าสมาธิไม่ได้ มันทำไมถึงเข้าไม่ได้ จิตเราลงสมาธิไม่ได้ เป็นเพราะอะไร จิตเราเข้าสมาธิไม่ได้เพราะอะไร ก็ทบทวนใจใหม่ นี่เวลาเราปฏิบัติกัน เราทำ สมาธิกันไม่ลงสมาธิ เราก็กินว่า เออ อันนี้ผิดอะไร ผิดก็ปลงอาบัติ ถ้ามันไม่ผิด ไม่ผิดเพราะอะไร ไม่ผิดเพราะถ้าจิตใจมันเข้มแข็ง จิตใจกระด้าง เราจะล้อมมันด้วยอะไร เรามีสติขึ้นมา ให้ชัดเจน ขึ้นมา ถ้าไม่ชัดเจนขึ้นมาเราก็ก่อนอาหาร เราผ่อนอาหาร เราไม่นอน นี่มันก็ต้องมีเหตุผลหักล้าง กัน ถ้าหักล้างกันมันมีการกระทำขึ้นมา

“มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร” เรามีความเพียร มีความวิริยะ มีความอดุสาหะ แล้ว ถ้ามีความจริงขึ้นมา พอมันเข้าสมาธิ “ศีล สมาธิ” อ้าว แล้วปัญญา ปัญญามันเกิดอย่างไร ถ้าปัญญา มันไม่เกิด ถ้าเป็นสมาธิแล้วทำไมปัญญาไม่เกิด พอมันเป็นสมาธิแล้วเจริญแล้วเลื่อม เลื่อมแล้ว เจริญ เราชำนาญในวสี ชำนาญในการเข้าสมาธิ แล้วสมาธิทำไมมันไม่พิจารณาละ ทำไมมันไม่เห็นสติปัฏฐาน ๔ ไม่เห็นกาย เวทนา จิต ธรรม เป็นตามความเป็นจริงละ นี่เราก็พิจารณาของเรา

“น้อมไป” จิตถ้ามันเป็นสมาธิได้ ถ้าอุปทานี่สักแต่ารู้เลย เวลามันคลายตัวออกมาเห็น ใหม เห็นอะไรไหม เห็นกายไหม ถ้าไม่เห็นกาย นั่ง ๖ ชั่วโมง ๗ ชั่วโมง มันมีความเจ็บปวดไหม ความเจ็บปวดคือความรู้สึก เพราะจิตมันเสวยอารมณ์ จิตเสวยเวทนา ถ้าจิตเสวยเวทนา นี่ไง ไหน ว่าไม่มีใจ เวลาจิตมันว่างนะ จิตเข้าสมาธินะ เวทณาก็ไม่มี อะไรๆ ก็ไม่มี...ไม่มีเพราะมันไม่รับรู้ แต่พอมันรับรู้ ไหนว่าไม่มีใจ

เวลาจิตมันสงบนะ มันก็เป็นอีก... ปัจจุบันนี้นมันก็สักแต่ว่า ไม่มีอะไรเลย เวลาเรากลายตัวออกมาะ ทำไมมันไม่พิจารณา ก็อยากจะพิจารณาเวทนา อยากจะพิจารณานุ่น อยากพิจารณานี้ แต่ก็ไม่ได้พิจารณา นี่เวลาเราคิด เวลาสัญญาอารมณ์เป็นอย่างนี้นะ

เวลาเข้าไปในสมาธินะ มันไม่รู้เรื่องแล้ว ไปเข้าในสมาธิ มันอยู่ในสมาธิ จิตเป็นปัจจุบันอยู่ไม่เห็นอะไร จับต้องสิ่งใดไม่ได้เลย เห็นไหม เราก็ตั้งสติของเรา ราพึงให้ไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นี่พูดถึงราพึงนะ

ถ้าไม่ราพึง นั่งไปมันต้องจับได้ พอมันจับได้มันมีความรู้สึก มันมีเวทนา พอมันจับมัน... ไหนว่าไม่มีใจ พอ “ไหนดว่าไม่มี” มันสะเทือนหัวใจมาก เพราะอะไร เพราะนี่เห็นตามความเป็นจริง เห็นตามความเป็นจริงคือจิตสงบแล้วเห็น

“ศีล สมาธิ ปัญญา” มันจะเกิดปัญญานะ ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมันเกิดขึ้นตามความเป็นจริง พอปัญญาๆ ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่ฆ่ากิเลสนี้มันจะฆ่าอย่างไร เห็นไหม ถ้ามันเห็นจริง มันพิจารณาของมันตามความเป็นจริง

นี่ใจ ทองแท้เขาพิสูจน์ได้ว่าเอ็งเป็นทองอะไร เอ็งอะไรเป็นทอง ถ้าทองแท้

ถ้าทองชุบมันไม่รู้หรอก มันชุบของมันมา มันไม่รู้ไม่เห็นของมัน ถ้าไม่รู้ไม่เห็นของมัน มันก็ไม่ใช่ความจริงของมัน

ถ้าทองแท้ ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติมา ท่านพ้นของท่านไปนะ แล้วท่านเอาหลักเอาเกณฑ์มาสอนพวกเรา คำว่า มาสอนนะ บอกทาง เพราะการกระทำเราต้องทำของเราเอง แล้วเวลาทำของเราเองมันก็เป็นสัญญาอารมณ์ที่เราศึกษามา เราวิเคราะห์วิจยมา การวิเคราะห์วิจยมานี้มันเกิดขึ้นมาจากโลก คือโลกียปัญญา เกิดมาจากภพ เกิดมาจากการเก็บสถิติ เกิดมาจากการฝึกจิต เกิดมาจากการใช้สัญญาอารมณ์ที่ฝึกหัด การฝึกหัดนี้ฝึกหัดจนมันเป็นความคิด ความรู้สึกของเราที่แหละ มันเป็นการฝึกหัดเพราะมันเกิดจากโลกียะ เกิดจากภพ

ถ้าเราทำความสงบของใจ พอใจมันสงบไปแล้ว ถ้าจิตสงบแล้วมันไปรู้ของมัน เห็นของมัน อย่างที่ว่า ถ้าจิตสงบแล้วมันก็มี นี่ก็ไม่มี นี่มันจิตเป็นสมาธิ แต่มันวิปัสสนาไม่เป็น แต่ถ้ามันนุ่มไป มันเห็นไป เห็นสติปัญฐาน ๔ มันจับได้ต้องได้ นี่มันวิปัสสนาเป็น มันจะเห็นเลย

แล้ว “อ้อ! โลกุตตรปัญญาเป็นอย่างนี้ โลกุตตรปัญญาเป็นอย่างนี้” มันแตกต่าง พอมันแตกต่างแล้วมันก็อ้อ อ้อแล้วมันก็พิจารณาของมันไปเรื่อย พิจารณาของมันไปเรื่อย จนมันชำนาญ ชำนาญจนมันปล่อย ปล่อย ตทั้งคปทาน ถ้ามันแยกโคนมันขาด ขาดผลัวะ! นั่นนะเป็นความจริง

ทองคำจริงมันต้องมีที่มาที่ไป แล้วทนการตรวจสอบ จะเจอไฟ จะอุณหภูมิขนาดไหน จะหล่อหลอมขึ้นมาเพื่อจะให้เป็นวัตถุดิบขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์ทั้งนั้นถ้าเป็นทองจริง แต่ถ้าเป็นทองชุบ หลบๆ หลีกๆ ซ่อนเร้น สร้างมวลชนขึ้นมาปิดล้อมไว้ นี่มันเป็นอกุศลทั้งนั้นนะ ทุกคนรู้ได้นะ

ทุกคนถ้ามีสติปัญญา กาลามสูตร อย่าเพิ่งเชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าเราเชื่อ เห็นไหน เราเชื่อ ทองชุบ เราจะไม่มีโอกาสไปสู่ความเป็นจริง เพราะทองชุบนั่นเขาไม่มีเทคโนโลยี คือเขาไม่รู้ว่าอะไรจริงและอะไรไม่จริง เพราะคำว่า “ทองชุบ” มันเป็นทองชุบ มันเป็นตะกั่ว มันไม่เคยผ่านกระบวนการการหล่อหลอมทองคำแท้ มันไม่เคยหล่อหลอมทองคำแท้ มันถึงไม่รู้ว่าจะอะไรแท้ อะไรเท็จ แต่เพราะรู้ได้แค่นี้ ก็ว่าอันนี้เป็นความจริง นี่คือทองชุบ เอวัง